

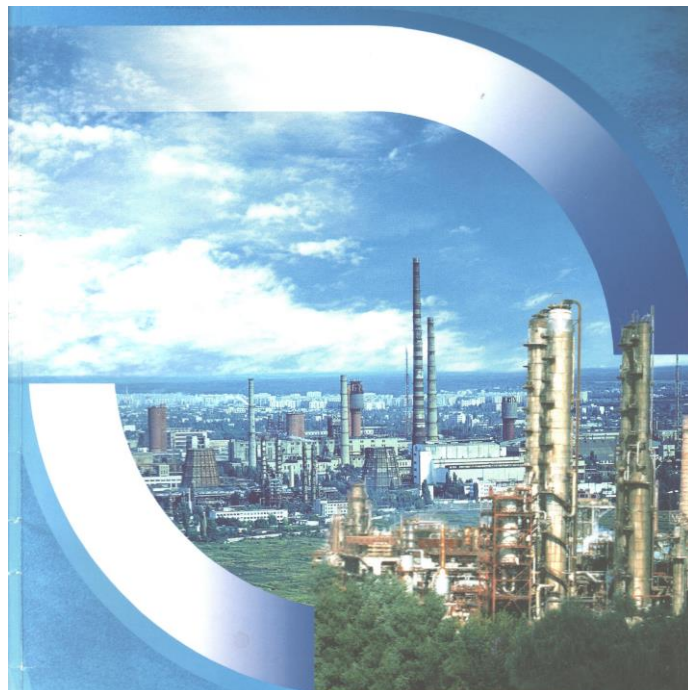

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПІВНІЧНО-СХІДНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
В ЛУГАНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

21 вересня 2018 року

№ 06-21-03

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
*за результатами державного фінансового аудиту діяльності
Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний
інститут хімічних технологій «Хімтехнологія»
за період з 01.01.2015 по 30.06.2018 року*

Сєвєродонецьк - 2018

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія» (далі – ДП «Хімтехнологія», Підприємство) за період з 01.01.2015 по 30.06.2018 року.

Аудит проведено відповідно до п.2.9 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північно-східного офісу Держаудитслужби на II квартал 2018 року, у відповідності до Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361.

Дослідження проведено у відповідності до питань програми державного фінансового аудиту ДП «Хімтехнологія» та у межах наданих документів.

Аудиторський звіт призначений для керівництва ДП «Хімтехнологія» та органу управління – Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.

Аудит проведено головним державним аудитором відділу контролю у галузі промисловості, енергетики, транспорту, фінансових послуг, ЖКГ, інфраструктури та зв'язку Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Луганській області Поливаним Дмитром Анатолійовичем.

ЗМІСТ

I. Вступ	4
1.1 Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту	5
II. Результати аудиторських процедур і висновки.	9
2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності ДП «Хімтехнологія» за 2015рік - 6 місяців 2018 року	9
2.2 Зовнішні фактори ризику, які негативно вплинули на ефективність діяльності ДП «Хімтехнологія»	13
2.2.1. <i>Залежність виробничого процесу Підприємства від функціонування інших підприємств та зменшення попиту на продукцію ДП «Хімтехнологія», а також зростання ринкової конкуренції, можуть призвести до втрат доходів.</i>	14
2.2.2. <i>Недосконалість нормативно-правових актів у частині необхідності компенсації різниці з виплати пільгових пенсій працівникам, які вже не працюють на ДП «Хімтехнологія» призводить до зростання навантаження на Підприємство та погіршенню його платоспроможності.</i>	22
2.3 Внутрішні фактори ризику, які негативно вплинули на ефективність діяльності ДП «Хімтехнологія».	24
2.3.1. <i>Реалізація продукції за цінами нижче собівартості може призвести до втрат доходів.</i>	24
2.3.2. <i>Накопичення та подальша реалізація запасів, зокрема за цінами нижче ринкових, може призвести до відволікання обігових коштів та втрат доходів.</i>	26
2.3.3. <i>Наявність упродовж тривалого часу у ДП «Хімтехнологія» об'єктів незавершених капітальних інвестицій може призвести до відволікання та неефективного використання власних коштів.</i>	29
2.3.4. <i>Недостатній рівень претензійно-позовної роботи за стягненням дебіторської заборгованості призвів до втрати активів.</i>	32
Оцінка стану внутрішнього контролю	34
III. Висновки	35
IV. Рекомендації	37

I. Вступ

Державне підприємство «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія» пройшло значний історичний період розвитку, діяльності та реорганізацій.

Підприємство засновано на підставі Постанови Ради Міністрів СРСР від 14 квітня 1949 року № 1456-524С та почало функціонувати 3 травня 1950 року, як Лисичанська філія, а надалі як Сєверодонецька філія Державного інституту азотної промисловості (ДІАП м. Москва). У 1981 році Підприємство перетворено в самостійний Державний Науково-дослідний і проектний інститут метанолу та продуктів органічного синтезу, в 1991 році перейменоване в Державний Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія», а 25.02.2005 року перейменоване в Державне підприємство «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія».

Державне підприємство «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія» (далі ДП «Хімтехнологія», Підприємство) створене шляхом реорганізації (виділу) і є правонаступником частини майнових і немайнових прав та обов'язків за роздільним актом (балансом) Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія» з Наказом Міністерства промислової політики України № 349 від 21.09.2005р.

ДП «Хімтехнологія» виконує науково-дослідні, дослідно-технологічні, дослідно-конструкторські роботи з технології виробництва технічних хімікатів та активних фармацевтичних інгредієнтів – субстанцій лікарських засобів згідно з ліцензійними умовами. ДП «Хімтехнологія» атестоване як головна галузева наукова установа з питань науково-технічного забезпечення промисловості за напрямком «Розробка та проектування виробництв продуктів органічного синтезу та субстанцій лікарських засобів».

1.1 Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.

Державне підприємство «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія» засноване на державній власності у розмірі 100%, належить до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України (далі Уповноважений орган управління)¹ та є державним комерційним підприємством.

ДП «Хімтехнологія» як наукова установа атестовано з питань науково-технічного забезпечення промисловості за напрямом: «Розробка і проектування виробництв продуктів органічного синтезу та субстанцій лікарських засобів»

¹ Акт приймання-передачі Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія» (код згідно ЄДРПОУ 4687873) зі сфери управління Міністерства промислової політики України до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 20.10.2014р відповідно до постанови КМУ від 23.03.2014р №94 «Про реорганізацію Міністерства промислової політики».

терміном на 5-ть років (Протокол роботи колегії Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 17.07.2017 р №4).

Повне найменування

Державне підприємство «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімотехнологія»

Код ЄДРПОУ

04687873

Керівник

О.П. Воронков

Організаційно-правова форма за КОПФГ

Державне підприємство

Місцезнаходження

93400, Луганська обл., м. Северодонецьк, вул. Пивоварова, 5-И2/5.

ДП «Хімотехнологія» провадить свою діяльність у межах повноважень, визначених Статутом (нова редакція), затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України 28.03.2017 № 472 (Статут (нова редакція), затверджений наказом Міністерства промислової політики України 03.08.2007 № 20-Д діяв до 28.03.2017 року, втратив чинність).

Згідно зі Статутом ДП «Хімотехнологія» створено з метою здійснення науково-технічної діяльності, пов'язаної з доведенням наукових і науково-технічних знань до стадії практичного їх використання, а також отримання прибутку в результаті господарської діяльності.

Предметом діяльності ДП «Хімотехнологія» є:

- 72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і наук;
- 71.20 Технічні випробування та дослідження;
- 21.10 Виробництво основних фармацевтичних продуктів;
- 21.20 Виробництво фармацевтичних препаратів і матеріалів;
- 20.14 Виробництво інших основних органічних хімічних речовин;
- 20.13 Виробництво інших основних неорганічних хімічних речовин;
- 20.59 Виробництво іншої хімічної продукції, н.в.і.у;
- 46.75 Оптова торгівля хімічними продуктами, тощо.

ДП «Хімотехнологія» є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, поточні та інші рахунки в банках та печатку, штампи, бланки зі своїм найменуванням. Підприємство відповідає за своїми зобов'язаннями в межах належного йому майна.

Майно Підприємства є державною власністю та закріплене за ним на праві господарського відання. Відчуження майна, яке закріплене за ДП «Хімотехнологія» та є державною власністю, здійснюється за погодженням з Уповноваженим органом управління в порядку, установленому законодавством.

ДП «Хімотехнологія» не має права безоплатно передавати належне йому майно іншим юридичним особам чи громадянам, крім випадків, передбачених законом.

Статутний капітал Підприємства складає 7 357 000 гривень.

Для здійснення господарської діяльності ДП «Хімтехнологія», протягом досліджуваного періоду, мало дозвільні документи, зокрема:

- ліцензія на здійснення хіміко-фармацевтичної діяльності з виробництва лікарських засобів, субстанції серія АВ №501306, видана Державною інспекцією з контролю якості лікарських засобів МОЗ України 29.04.2010р. Строк дії ліцензії – безстрокова;

- ліцензія на здійснення хіміко-фармацевтичної діяльності з виробництва лікарських засобів, субстанції з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів серія АД №073576, видана Комітетом з контролю за наркотиками 19.07.2012. Строк дії ліцензії – по 19.07.2017 р. Продовження дії ліцензії на підставі Закону України, лист Держлікслужби України від 05.07.2018 року №652-5.0.1/5.0/17-18;

На поточний момент ДП «Хімтехнологія» проводить перереєстрацію лікарського засобу Промедол, субстанція. Надані документи до Державного підприємства «Державний експертний центр Міністерства Охорони Здоров'я України», договір від 20.02.2018 року №98/2018/В.

На балансі ДП «Хімтехнологія» обліковуються наступні об'єкти права інтелектуальної власності:

- Технічні умови ТУ У 26.5-04687873-057:2005 «Вапно негашене грудкове» (Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір видане Міністерством освіти і науки України Державним департаментом інтелектуальної власності, зареєстроване 11.12.2006 №18857);

- Технічні умови ТУ У 24.6-04687873-056:2004 «3(5)-метилпіразол» (Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір видане Міністерством освіти і науки України Державним департаментом інтелектуальної власності, зареєстроване 21.02.2006 №15803);

- Патент на винахід «Спосіб одержання 3(5)-метилпіразолу» №8777;

- Патент на винахід «Спосіб одержання 3(5)-метилпіразолу» №3883;

- Патент на винахід «Спосіб одержання простих вінілових ефірів» №22708;

- Патент на винахід «Спосіб одержання 1,2,5-триметил-4-фенілпропіонілоксипіперидину гідрохлориду» №45297;

- Свідоцтво на знак для товарів та послуг (видане Міністерством освіти і науки України Державним департаментом інтелектуальної власності №275607).

Для здійснення науково-дослідних робіт та виробництва на дослідних установках продукції належної якості для споживачів на ринку України Підприємство має організаційну структуру, яка складається з двох блоків:

1. функціональні підрозділи забезпечення діяльності підприємства (уповноважений представник по контролю за якістю лікарських засобів, бухгалтерія, планово-економічний відділ, інженер по організації і нормуванню праці, група управління справами, відділ по режиму і безпеці, зав. центральним складом, інженер по охороні праці, начальник штабу ГО) та лабораторія аналітичного контролю, які безпосередньо підпорядковані директору;

2. головні технічні спеціалісти, виробничо-технічний відділ, проектно-конструкторське бюро, дослідні цехи, науково-виробнича лабораторія, які підпорядковані заступнику директора з науково-виробничої діяльності.

ДП «Хімтехнологія» проводить наукові дослідження, результати яких використовує для розробки хіміко-технологічних процесів виробництва технічних хімікатів і синтетичних субстанцій лікарських засобів. На Підприємстві розроблені технології і створені дослідні виробництва технічного хімікату 3-метилпіразолу, а також субстанції амінокапронової кислоти, промедолу, вініліну.

Основну частину доходів ДП «Хімтехнологія» отримувало від реалізації технічних хімікатів та субстанцій лікарських засобів.

Так, доходи підприємства у 2015 році склали – 13 257 тис грн, з яких 12 342 тис грн – доходи від реалізації, у 2016 році – 6 906 тис грн, з яких доходи від реалізації – 4 626 тис грн, у 2017 році – 12 405 тис грн, з яких доходи від реалізації – 7 461 тис гривень.

Результати діяльності підприємства не мали чіткої динаміки, зокрема у 2015 році чистий прибуток склав 186 тис грн, у 2016 році отримано 719 тис грн чистого збитку, у 2017 році – 61 тис грн прибутку, а у I півріччі 2018 року – 1 021,1 тис грн збитку.

Діяльність ДП «Хімтехнологія» характеризується наступними даними:

Найменування показника	тис. грн			
	2015 рік	2016 рік	2017 рік	I півріччя 2018 року
Доходи	13257	6906	12405	1381,1
Чистий дохід від реалізації продукції, робіт, послуг	12342	4626	7461	1286
Інші операційні доходи	886	2268	4944	95,1
Інші доходи	29	12	0	0
Витрати	13030	7625	12344	2402,2
Собівартість реалізованої продукції, робіт, послуг	8968	4023	8542	1134
Адміністративні витрати	1140	1321	1477	
Витрати на збут	179	78	179	
Інші операційні витрати	2728	2203	2146	1268,2
Інші витрати	15	0	0	
Фінансовий результат до оподаткування	227	-719	61	-1021,1

Середньооблікова чисельність штатних працівників складала: за 2015 рік – 140 осіб, за 2016 рік – 119 осіб, за 2017 рік – 110 осіб, за I півріччя 2018 року складала 92 особи, середньомісячна заробітна плата штатних працівників за

2015 рік склала 2 323,30 грн, за 2016 рік – 2 995,80 грн, за 2017 рік – 2 562,90 грн, за I півріччя 2018 року – 4 706,20 гривень.

Станом на 30.06.2018 року прострочена заборгованості із виплати заробітної плати склала 1 099,6 тис гривень.

Необхідність проведення державного фінансового аудиту діяльності Підприємства зумовили збитковість його фінансово-господарської діяльності, зменшення обсягів чистого доходу, накопичення заборгованості із заробітної плати.

Крім того, дослідженням дотримання строків складання та затвердження фінансових планів встановлено, що фінансові плани ДП «Хімтехнологія» на 2016-2018 роки складались та затверджувались з порушенням строків визначених Порядками, затвердженими наказами Міністерства економіки України від 21.06.2005 № 173 та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205².

Так, пунктом 4 зазначених Порядків визначено, що проект фінансового плану підприємства у двох примірниках подається до 1 червня року, що передує плановому, а пунктом 5 визначено, що органи управління/відповідальні органи управління затверджують/погоджують фінансовий план підприємства до 01 вересня, що передує плановому. При цьому, фінансовий план Підприємства на 2016 рік було подано на розгляд 01.07.2015 року, а затверджено 20 січня 2016 року; фінансовий план на 2017 рік подано на розгляд 15.06.2016 року, а затверджено 23 березня 2017 року; фінансовий план на 2018 рік подано на розгляд 09.11.2017 року, а затверджено 27 лютого 2018 року.

Згідно з наданими поясненнями директора ДП «Хімтехнологія» Воронкова О.П., основними проблемами щодо причин затримки надання фінплану до Міністерства економічного розвитку і торгівлі України є наступні: *«... в розрахунках до фінансового плану в цінах на імпорتنі сировину і матеріали повинен враховуватися курс валют на момент його складання. Спрогнозувати курс валют на плановий рік неможливо, тому для складання більш реальних прогнозних показників ДП «Хімтехнологія» використовує курс валют на кінець поточного року і курс валют в бюджеті на плановий рік, а також розраховує обсяг обігових коштів, необхідних для закупівлі сировини. Затримка у наданні фінансового плану ДП «Хімтехнологія» обумовлена складністю і неоднозначністю прогнозування виробничої діяльності підприємства на плановий рік в реальних умовах значного впливу зовнішніх факторів, обумовлених АТО та відсутністю політики нормативно-правової підтримки держпідприємств, які мають статус наукових установ і здійснюють науково-технічну діяльність... підприємства споживачі не надають перспективних планів стосовно закупівлі хімікатів і субстанцій. ...програма M.e.doc, в якій складається фінансовий план, підлягає постійному*

² Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затверджено наказом Міністерства економіки України від 21.06.2005 № 173 та Порядок складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затверджений наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205

корегуванню. Показники фінансового плану за минулий період не співвідносяться зі строками фінансового плану на поточний рік, тому це забирає час на корегування питань по заповненню строк показників за минулий період; ДП «Хімтехнологія» надає також письмові пояснення до показників фінансового плану на плановий рік на запит Мінекономрозвитку, що потребує часу».

Запит та пояснення директора ДП «Хімтехнологія» Воронкова О.П у додатку 1 до звіту.

Отже, ДП «Хімтехнологія» та Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, як органом управління, не дотримано строків подання та затвердження фінансових планів визначених у Порядках.

II. Результати аудиторських процедур і висновки

2.1 Результати аналізу фінансово-господарської діяльності ДП «Хімтехнологія» за 2015 рік - 6 місяців 2018 року

За проведеним аналізом основних фінансових показників діяльності ДП «Хімтехнологія» за 2015-2017 роки та 6 місяців 2018 року встановлено, що фінансовий стан Підприємства незадовільний, у 2016 році та за результатами I півріччя 2018 року діяльність була збитковою, відповідно, статутні завдання у цих періодах щодо отримання прибутку не виконано.

Так, за результатами фінансово – господарської діяльності у 2015 році чистий прибуток склав 186 тис грн, у 2016 році отримано 719 тис грн чистого збитку, у 2017 році – 61 тис грн прибутку, а у I півріччі 2018 року – 1 021,1 тис грн збитку.

Насамперед, збитки обумовлені зниженням чистого доходу від реалізації продукції та збільшенням витрат собівартості реалізованої продукції. Прибуток у 2017 році був отриманий за рахунок реалізації запасів та списання простроченої кредиторської заборгованості.

Аналізом структури та динаміки активів ДП «Хімтехнологія» встановлено, що протягом 2015-2017 років їх вартість зменшилася з 11 102 тис грн станом на 01.01.2015 до 8 421,0 тис грн станом на 01.01.2018, тобто на 2 681,0 тис грн або на 24,15%, що в основному відбулося за рахунок зменшення вартості запасів. Зменшення активів спостерігалось також за 6 місяців 2018 року, станом на 30.06.2018 року - 8 233,4,0 тис гривень.

Так, протягом досліджуваного періоду вартість запасів зменшилася на 2 046,0 тис грн, або на 58,13% – з 3 520,0 тис грн станом на 01.01.2015 до 1 474,0 тис грн станом на 01.01.2018. Зменшення запасів відбулося за рахунок реалізації гідрозин гідрату на загальну суму 657 772,94 гривні.

Основні засоби Підприємства мають високу ступень зносу, який протягом досліджуваного періоду збільшився – з 77,03% станом на 01.01.2015 до 80,36% станом на 01.01.2018.

У структурі активів найбільша питома вага припадає на запаси, які склали 31,7 % або 3 520,0 тис грн станом на 01.01.2015 р та 47,2 % або 3 884,4 тис грн станом на 30.06.2018 року. Збільшення запасів непропорційне

зростанню доходів може свідчити, про уповільнення їх обороту, відволікання фінансових ресурсів і погіршення фінансового стану підприємства.

Аналіз доходності активів показав збільшення показника з 1,193 грн станом на 01.01.2015 до 1,473 грн станом на 31.12.2017 року.

Аналіз структури та динаміки зобов'язань показав, що довгострокові зобов'язання у 2015-2017 роках та 6 місяців 2018 року у Підприємства були відсутні.

У 2015-2017 роках поточні зобов'язання ДП «Хімтехнологія» мали тенденцію до зменшення. Станом на 01.01.2015 їх загальна сума складала 4 608,0 тис грн, станом на 31.12.2017 – вони зменшилися на 44% або на 2 013,0 тис грн та склали 2 595,0 тис гривень. Станом на 30.06.2018 року поточні зобов'язання зросли на 837,4 тис грн та склали 3 432,4 тис гривень.

При цьому значно зросли інші поточні зобов'язання, які станом на 01.01.2015 становили 7,0 тис. грн, станом на 31.12.2017 вони збільшилися в 133,29 рази або на 961,0 тис грн та склали 968,0 тис гривень. В 2018 році інші поточні зобов'язання продовжили зростати та склали станом на 30.06.2018 року 1 381,4 тис гривень. Це сталося за рахунок збільшення заборгованості з компенсації різниці з виплати пільгових пенсій.

У структурі поточних зобов'язань найбільша питома вага припадала на кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги, частка яких станом на 01.01.2015 дорівнювала 92,25%, або 4 251,0 тис грн, станом на 31.12.2017 – 39,543%, або 1 026,0 тис гривень.

Станом на 31.12.2017 року найбільшим кредитором Підприємства було ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот» - 254,7 тис грн.

Наявність кредиторської заборгованості з оплати праці пов'язано з недостатністю обігових коштів на Підприємстві.

Аналіз показав, що сукупні доходи Підприємства у 2015 році склали 13 242,0 тис грн, у 2017 році зменшилися на 6,3% та дорівнювали 12 405,0 тис гривень. За I півріччя 2018 року сукупний дохід склав 1 381,1 тис гривень.

Найбільша питома вага у складі сукупних доходів припадала на чистий дохід від реалізації продукції, робіт та послуг, який у 2015 році становив – 93,3%, у 2017 році – 60,15 % від сукупних доходів.

Зниження обсягів реалізації продукції у 2016 році обумовлено тим, що єдиний постачальник енергоносіїв (пару, теплофікаційної води), ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот» відмовило у постачанні ДП «Хімтехнологія» енергоносіїв, які використовуються у технологічному процесі, на опалення приміщень і на господарські потреби, що призвело до зупинки виробничого процесу Підприємства. Для уникнення зупинки дослідного виробництва і забезпечення енергоносіями власного виробництва за рахунок власних коштів, на ДП «Хімтехнологія» було створено технічні об'єкти для генерації пару для технологічних процесів і теплофікаційної води для обігріву виробничих приміщень. Після чого Підприємство повністю перейшло на власне виробництво енергоносіїв.

Сукупні витрати Підприємства за 2015 рік склали 13 030,0 тис грн, за 2017 рік їх сума зменшилася на 5% та становила 12 344,0 тис гривень. Станом на 30.06.2018 року сукупні витрати Підприємства склали 2 402,2 тис гривень, що пов'язано із зменшенням випуску продукції в зазначений період.

Зменшення сукупних витрат Підприємства, в основному, обумовлено скороченням собівартості реалізованої продукції (коефіцієнт зростання 0,95), інших операційних витрат (коефіцієнт зростання 0,79). При цьому спостерігається зростання адміністративних витрат (коефіцієнт зростання 1,3) та витрат на збут (коефіцієнт зростання 1,3). Це відбувалося за рахунок збільшення податків, зокрема податку на землю, поступового підвищення мінімальної заробітної плати та витрат, пов'язаних з експортом продукції.

Проведений аналіз структури операційних витрат за економічними елементами показав, що у їх складі найбільша питома вага припадала на витрати на оплату праці та відрахування на соціальні заходи, які у 2015 році загалом становили 56,4%, або 6 137,0 тис грн, у 2017 році – 66,2%, або 5 130,0 тис грн; матеріальні витрати, які у 2015 році становили 32,0%, або 3 482,0 тис грн, у 2017 році – 18,8%, або 1 460,0 тис гривень. За усіма статтями спостерігається зменшення витрат, найбільше за статтею матеріальні витрати - коефіцієнт зростання становив 0,42.

Загалом, при визначенні оцінки ефективності управління ДП «Хімтехнологія» за 2015-2017 роки та 6 місяців 2018 року, проведеної відповідно до Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 №170, встановлено наступне:

Коефіцієнт рентабельності активів (оптимальне значення >0) показує розмір чистого прибутку на 1 грн активів. Враховуючи, що у 2016 році результати роботи Підприємства були збитковими, зазначений коефіцієнт мав від'ємне значення, у 2015 році – 0,005, у 2017 році – 0,002, що свідчить про економічний занепад Підприємства.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (оптимальне значення >0) показує частку чистого прибутку у власному капіталі. З причин, про які описано вище, у 2016 році цей показник мав від'ємне значення, у 2015 році – 0,007, у 2017 році – 0,003. Зазначене підтверджує неприбуткову діяльність Підприємства та його інвестиційну непривабливість.

Коефіцієнт рентабельності сукупного капіталу (оптимальне значення >0) характеризує величину віддачі сукупного капіталу Підприємства. Враховуючи збиткову діяльність Підприємства у 2016 році, виявлено спад рентабельності активів, що не забезпечує прибуток від основної виробничої діяльності Підприємства.

Коефіцієнт рентабельності діяльності (оптимальне значення >0). У 2016 році цей показник мав від'ємне значення, у 2015 році – 0,015, у 2017 році – 0,008, що свідчить про неможливість Підприємства відтворювати і розширювати виробництво, та характеризує діяльність Підприємства як неприбуткову.

Коефіцієнт поновлення основних засобів (оптимальне значення – збільшення) у 2017 році склав 0,017, у 2016 році – 0,016, у 2015 році – 0,015, що свідчить про зниження темпів оновлення основних засобів на Підприємстві та загалом дуже низьке оновлення основних засобів.

Коефіцієнт оборотності активів (оптимальне значення – збільшення) у 2017 році склав 0,199, у 2016 році – 0,108, у 2015 році – 0,297. Зменшення даного показника є негативним та свідчить про неефективне використання Підприємством наявних ресурсів (незалежно від джерел їх залучення).

Коефіцієнт фінансової стійкості (оптимальне значення – збільшення) мав тенденцію до збільшення. Так, у 2017 році даний показник склав 2,245, у 2016 році – 1,269, а у 2015 році – 1,409, що свідчить про збільшення рівня фінансової стійкості Підприємства та його незалежність від зовнішніх фінансових джерел.

Коефіцієнт загальної ліквідності (оптимальне значення – збільшення) мав позитивну тенденцію до зменшення. Так, у 2017 році даний показник склав 1,746, у 2016 році – 1,376, а у 2015 році – 1,558, тобто у Підприємства достатньо оборотних активів для покриття своїх поточних та довгострокових зобов'язань.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (оптимальне значення 0,2-0,35) у 2017 році склав 0,115, у 2016 році – 0,002, а у 2015 році – 0,547, що при існуючій негативній тенденції її зменшення свідчить про неможливість Підприємства вчасно ліквідувати поточну заборгованість грошима, які є у нього в розпорядженні на кінець аналізованого періоду.

Коефіцієнт заборгованості (оптимальне значення 0,5-0,7) у 2017 році склав 0,445, у 2016 році – 0,788, у 2015 році – 0,71, що свідчить про незалежність Підприємства від залучених коштів.

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу (оптимальне значення <1) у 2017 році склав 0,308, у 2016 році – 0,441, у 2015 році – 0,415 і свідчить про зменшення частки залученого капіталу у валюті балансу Підприємства.

ДП «Хімтехнологія» протягом досліджуваного періоду, не здійснювало інвестиційну діяльність і, відповідно, прибутку від цього виду діяльності не отримувало.

Таким чином, за результатами аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства за 2015- 2017 роки та 6 місяців 2018 року здійснено оцінку ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами та оцінку виконання фінансового плану за окремими показниками з метою визначення загальної оцінки ефективності управління Підприємством.

Так, загальна оцінка ефективності управління ДП «Хімтехнологія» у 2015 -2017 роках та 6 місяців 2018 року має умовно-позитивний рівень, що свідчить про наявність ряду проблем та прогалин в управлінні Підприємством.

Оцінка ефективності управління Підприємством, проведена за сукупністю коефіцієнтів, які характеризують прибутковість, платоспроможність та ліквідність показала:

Усі коефіцієнти рентабельності мали від'ємне значення, оскільки результатом діяльності Підприємства у 2016 році та за 6 місяців 2018 року були збитки.

Коефіцієнт покриття, який характеризує потенційну можливість підприємства сплатити поточні зобов'язання, при нормативному значенні більше одиниці у 2015 та 2016 роках становив 1,375 та 1,75 відповідно по роках.

Коефіцієнт загальної ліквідності у 2015 та 2017 роках мав тенденцію до збільшення та становив, відповідно, 1,558 та 1,746.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності при нормативному значенні 0,2-0,35, у 2015 та 2017 роках становив, відповідно, 0,547 та 0,115, та мав тенденцію до зменшення, що при існуючій негативній тенденції її зменшення свідчить про неможливість Підприємства вчасно ліквідувати поточну заборгованість грошима, які є у нього в розпорядженні на кінець аналізованого періоду.

Коефіцієнт зносу основних засобів протягом досліджуваного періоду збільшився з 0,77 у 2015 році на 3,9% та станом на 01.01.2017 складає 0,80, що свідчить про погіршення майнового стану ДП «Хімтехнологія»;

Коефіцієнт поновлення основних засобів за 2015 рік склав 0,017, за 2016 рік зменшився та склав - 0,0014.

Також під час аудиту було досліджено складання та виконання фінансових планів ДП «Хімтехнологія» за 2015- 2017 роки та 6 місяців 2018 року (наведено у додатку 2 до звіту).

Так, Підприємством показник фінансового плану «Чистий фінансовий результат» у 2015 році було перевиконано на 94,0 тис грн або на 102,17%, у 2016 році не виконано на 757,2 тис грн або на 1 782,2% та у 2017 році не виконано на 29,2 тис грн або на 32,37%. Показник «Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» у 2015 році було не виконано на 2 878,0 тис грн, у 2016 році не виконано на 8 577,0 тис грн, та у 2017 році не виконано на 5 919,0 тис гривень. Показник «Розрахунки з оплати праці» у 2015 році було не виконано на 1 659,0 тис грн, у 2016 році було виконано на 100%, та у 2017 році не виконано на 666,5 тис гривень.

Причинами не виконання показників фінансового плану згідно пояснень ДП «Хімтехнологія» до Звітів про виконання фінансових планів підприємства стало відсутність попиту на субстанцію Амінокапронова кислота, зупинка виробництва технічного хімікату 3-Метілпіразол, який був базовим.

Таким чином, оцінка ефективності управління Підприємством за 2015-2017 роки та 6 місяців 2018 року, проведена за фінансовими коефіцієнтами попередньо заслуговує на умовно-позитивну оцінку, оскільки є недостатньою для попередження всіх суттєвих недоліків у його діяльності.

Аналіз фінансово-господарської діяльності ДП «Хімтехнологія» за 2015-2017 роки та 6 місяців 2018 року у додатку 3 до звіту.

За результатами аналізу діяльності були визначені недоліки та існуючі проблеми управління та вибрані ризикові операції для більш поглибленого дослідження.

2.2 Зовнішні фактори ризику, які негативно вплинули на ефективність діяльності ДП «Хімтехнологія».

2.2.1. Залежність виробничого процесу Підприємства від функціонування інших підприємств та зменшення попиту на продукцію ДП «Хімтехнологія», а також зростання ринкової конкуренції, можуть призвести до втрат доходів.

У ході аудиту встановлено, що основні статті доходу ДП «Хімтехнологія» складала наступні види діяльності:

- Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природних і технічних наук в Україні.³
- Дослідне виробництво 3-Метилпіразолу;
- Дослідне виробництво Промедолу;
- Дослідне виробництво Амінокапронової кислоти.

Динаміка випуску товарної (науково-дослідної) продукції ДП «Хімтехнологія» за період 2015 – 2017 та 6 місяців 2018 року наведена у діаграмі 1:

Діаграма 1

Підприємством було розроблено Стратегію розвитку та інвестиційний план Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія» на середньострокову перспективу 2014-2016 роки. Цим планом передбачалось заходи на підвищення технічного рівня Підприємства, його модернізації та реконструкції, пошук та освоєння нових ринків збуту.

Водночас, дослідженням кожного з видів діяльності ДП «Хімтехнологія» показало, що зазначена Стратегія не виконана.

1. Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природних і технічних наук в Україні (згідно з КВЕД-2010 Клас 72.19).

Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природних і технічних наук в Україні складається з науково-дослідних робіт (далі - НДР) та

³ П.2 ч.1 ст.1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 13.12.1991р №1977-ХІІ «...науково-технічна діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань у всіх галузях техніки і технологій. Її основними формами (видами) є науково-дослідні, дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, технологічні, пошукові та проектно пошукові роботи, виготовлення дослідних зразків або партій науково-технічної продукції, а також інші роботи, пов'язані з доведенням наукових і науково-технічних знань до стадії практичного їх використання».

дослідно-технологічних робіт (далі - ДТР) для хімічної і хіміко-фармацевтичної галузей, в яких НДР і ДТР є першим етапом інноваційного процесу.

Згідно з інформацією зазначеною на Діаграмі 1: НДР на інші замовлення в структурі виробництва товарної продукції складає у 2015 році – 0,02%, у 2016 році – 4,49% та у 2017 році – 0,17% від загального випуску товарної продукції.

Стадія НДР для інноваційного процесу «наука-техніка-виробництво» за своїм характером має ризики отримати негативний результат і, відповідно економічні збитки, а тому є непривабливою для замовників з державним і приватним фінансуванням, про що свідчить значний практичний досвід ДП «Хімтехнологія» в роботі з потенційними замовниками при проведенні тест-опитувань на укладання договорів по НДР.

Державне фінансування НДР ДП «Хімтехнологія» протягом останніх десяти років не надавалося, оскільки в Держбюджеті України таке фінансування не було заплановане.

Що стосується замовників з приватним фінансуванням, то як приклад є пропозиції з боку ДП «Хімтехнологія» до компанії OSTCHEM Holding AG, під управлінням якої знаходиться значна більшість хімічних підприємств України, ці пропозиції знаходяться на розгляді в стадії неприйняття рішень на фінансування, оскільки подібні НДР повинні фінансуватися з прибутку, а підприємства компанії OSTCHEM Holding AG працюють незадовільно та показують збитковість.

Відсутність зовнішнього державного і приватного фінансування НДР, відсутність власних вільних обігових коштів не дає можливості ДП «Хімтехнологія» повноцінно здійснювати основний вид економічної діяльності відповідно до Статуту підприємства та отримувати дохід.

Під час аудиту було проведено інтерв'ювання директора ДП «Хімтехнологія», Воронкова О.П. За його словами *«...оскільки Споживача не цікавить сам процес НДР та ДТР і йому потрібен вже кінцевий продукт (дослідна партія, дослідні зразки, тощо), тому практично весь дохід Підприємство отримувало від кінцевих результатів своєї науково-дослідної та дослідно-технологічної роботи поставку дослідних партій продукції власного дослідного виробництва (хімікату 3-Метилпіразол, субстанцій Промедол та Амінокапронова кислота)».*

2. Дослідне виробництво 3-Метилпіразолу .

Потужність дослідного виробництва 3-Метилпіразолу складає 70-80 тн на рік. 3-Метилпіразол повністю експортувався до Німеччини, де використовувався в якості інгібітора нітрифікації амонійно-амідного азоту у виробництві рідких комплексних азотних добрив та дозволяв зменшити використання азотних добрив та природного газу на 20-30%. Цей факт, за словами директора ДП «Хімтехнологія» Воронкова О.П. *«...наведено позитивним досвідом, експорт продукції здійснювався на протязі 30-ти років. 3-Метилпіразол виробляється по унікальній хіміко-технологічній схемі з використанням діацетилену, який присутній у відходах виробництва*

піролізного ацетилену, що виробляється з природного газу. Ця схема є єдина у світі».

Станом на 31.12.2013 року випуск 3-Метилпіразолу становив 64,4% від загального випуску товарної продукції, а станом на 31.12.2014 року випуск 3-Метилпіразолу становив 28,5% від загального випуску товарної продукції. Зменшення випуску продукції було обумовлено проведенням бойових дій на Сході України та ризиками, пов'язаними із виробництвом та транспортуванням виготовленої продукції. Випуск вищезазначеного продукту був одним з основних видів діяльності і доходу.

ДП «Хімтехнологія» розташовано на території ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот», яке, за словами директора ДП «Хімтехнологія» Воронкова О.П. «...є єдиним постачальником сировини діацетилену (гомолгів ацетилену) для виробництва технічного хімікату 3-Метилпіразол». Зупинка виробництва ацетилену-вінілацетату на ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот» ускладнило умови діяльності ДП «Хімтехнологія» по базовому продукту 3-Метилпіразол. У зв'язку з відсутністю сировини діацетилену (гомолгів ацетилену), ДП «Хімтехнологія» з 01.01.2015 року тимчасово призупинила виробничу діяльність по випуску вищезазначеного продукту (Наказ від 29.12.2014 року №61).

Директор ДП «Хімтехнологія» Воронков О.П. зазначив: «...ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот» не має найближчих планів по відновленню виробництва ацетилену-вінілацетату, тому зараз на ДП «Хімтехнологія» проводяться науково-дослідні роботи з виробництва 3-Метилпіразоліну. Існує потреба та попит на вітчизняному ринку в технічних хімікатах, які виступали б у якості інгібітора нітрифікації амонійно-амідного азоту у виробництві рідких комплексних азотних добрив та дозволили б зменшити обсяги використання азотних добрив. З подібними заявками на Підприємство зверталися ТОВ «Агропромисловий комплекс «Насташка» та ТОВ «Синагра» (лист від 15.05.2018 року №325)».

3. Дослідне виробництво Промедолу.

Лікарський засіб Промедол, субстанція, зареєстровано в Україні, Республіці Білорусь, Російській Федерації. Потужність дослідного виробництва лікарського засобу Промедол, субстанція, складає 100 кг на рік. Ресинтез і виробництво субстанції лікарського засобу Промедол, розробленого в Радянському Союзі, на пострадянському просторі організовано тільки в Україні (ДП «Хімтехнологія») та в Російській Федерації. Лікарський засіб Промедол, субстанція, використовується для виробництва готових лікарських форм, у вигляді ін'єкційних розчинів.

Згідно з інформацією, зазначеною на Діаграмі 1, частка дослідного виробництва в структурі виробництва товарної продукції є значною та складає у 2015 році – 21,72%, у 2016 році – 23,08% та у 2017 році – 24,29% від загального випуску товарної продукції.

Загалом виробничі потужності в 2015-2017 роках були задіяні на рівні від 24 до 55%.

До 2014 року пріоритетним для реалізації Промедолу був ринок Російської Федерації. На замовлення ФДУП «Московський ендокринний завод» 18 березня 2014 року було укладено контракт №118-П/2014 на поставку в листопаді 2014 року 50 кг Промедолу на загальну суму 100 000\$ США. За умовами контракту Покупець здійснює передоплату 50% до 20 квітня 2014 року; поставка товару здійснюється однією партією на умовах СІР Москва (авіатранспортом) за ІНКОТЕРМС-2010. Але після початку військових подій на Сході України та проведення антитерористичної операції з 14 квітня 2014 року Покупець відмовився перераховувати передоплату до стабілізації ситуації. Протягом 2015-2018 року антитерористична операція продовжувалася, 25 жовтня 2015 року Державна авіаційна служба України прийняла рішення про повне припинення повітряного сполучення між Україною і РФ (рішення діюче), що унеможливило виконання умов договору та призвело до зменшення випуску Промедолу, зменшенню доходів та погіршенні фінансового стану ДП «Хімтехнологія».

На зовнішньому ринку замовником лікарського засобу Промедол є Республіканське унітарне підприємство «Белмедпрепарати» (м. Мінськ, Республіка Білорусь). В 2015 році було поставлено 35кг Промедолу, в 2016 році – поставок не було, в 2017 році – 20 кг Промедолу.

На внутрішньому ринку України замовником лікарського засобу Промедол є ТОВ «ХФП «Здоров'я народу». В 2015 році було поставлено 20,01 кг Промедолу, в 2016 році – 24 кг, в 2017 році – 10 кг Промедолу, за 6 місяців 2018 року – 18,3 кг.

У зв'язку з відсутністю лікарського засобу Промедол в Національному переліку основних лікарських засобів⁴ (далі — Національний перелік), його закупівля здійснюється Замовниками за умови задоволення в повному обсязі потреби в лікарських засобах, включених до Національного переліку. У зв'язку з цим попит на внутрішньому ринку на лікарський засіб Промедол буде зменшуватися та мати не прогнозований характер, що може спричинити загальне зменшення виробництва та призвести до втрат можливого доходу та збільшення собівартості реалізованої продукції.

З боку ДП «Хімтехнологія» до державних органів влади було направлено наступні звернення:

- Лист Президенту України Порошенко П.О. від 30.06.2015 року №278/1;
- Лист Міністру оборони України Полтораку С.Т., т.в.о. Голови Державної служби України з контролю за наркотиками Дзисяку О.П. від 23.12.2015 року №617.

4 Постановою КМУ від 16 березня 2017 р. № 180 «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» затверджено нову редакцію Національного переліку основних лікарських засобів, який набув чинності 25 березня 2017 р. З 1 січня 2018 р. у межах Національного переліку повинні здійснюватися закупівлі лікарських засобів закладами охорони здоров'я та безоплатний або пільговий відпуск ліків згідно з постановою КМУ від 17 серпня 1998 р. № 1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань», а також відпуск ліків, вартість яких підлягає відшкодуванню, згідно з постановою КМУ від 9 листопада 2016 р. № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів».

Цими листами ДП «Хімтехнологія» зверталася з пропозицією, збільшити можливість використання лікарського засобу Промедол у медичній практиці за рахунок державних коштів, відновити в Україні його виробництво у формі порошку і/або таблетки, шприц-тюбика для військових і цивільних потреб, зокрема для онкохворих. У відповідь МОЗ України листами від 28.07.2015 року №18.02-04/10/1720-15/5560/24098 та від 08.09.2015 року №18.01-04/2/126-15/6243/28466 від було зазначено, що «...під час виготовлення готових лікарських засобів потрібна зацікавленість потенційних виробників відповідних препаратів та внесення відомостей щодо цих субстанцій до реєстраційних матеріалів готових лікарських засобів України...Щодо збільшення застосування лікарського засобу «Промедол» в медичній практиці, повідомляємо, що використання лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах регламентовано затвердженими клінічними протоколами лікування, які, в свою чергу, містять зареєстровані на території України та внесені до Державного формуляру України препарати».

Листи-звернення ДП «Хімтехнологія» та отримані відповіді у додатку 4 до звіту.

Звернень до потенційних виробників відповідних препаратів ДП «Хімтехнологія» до аудиту надано не було.

Під час аудиту було проведено інтерв'ювання Заслуженого лікаря України, доктора медичних наук, професора, ректора ДЗ «Луганський державний медичний університет» МОЗ України, Іоффе Ігоря Володимировича, який зазначив наступне: «...протягом тривалої медичної практики особисто мною підтверджується позитивний досвід використання Промедолу в якості наркотичного анальгетика. Серед переваг над Морфіном є те, що Промедол не пригнічує дихання та не дає значного галюциногенного ефекту».

4. Дослідне виробництво Амінокапронової кислоти

Лікарський засіб Амінокапронова кислота (субстанція) зареєстровано в Україні, Республіці Білорусь, Російській Федерації і використовується для виробництва інфузійних розчинів, таблеток і порошку для перорального призначення. Потужність дослідного виробництва лікарського засобу Амінокапронова кислота складає 25тн на рік.

Відповідно до інструкції для медичного застосування препарату, Амінокапронова кислота (розчин для інфузій) показана до застосуванню при кровотечі після хірургічних операцій, запобіганню розвитку вторинної гіпофібриногенемії при масивних переливаннях консервованої крові, лікуванню і профілактиці грипу та ГРВІ у дітей та дорослих.

Згідно з інформацією, зазначеною на Діаграмі 1, частка дослідного виробництва в структурі виробництва товарної продукції є основною та складає у 2015 році – 49,77%, у 2016 році – 66,21% та у 2017 році – 71,21% від загального випуску товарної продукції.

Загалом виробничі потужності в 2015-2017 роках були задіяні на рівні від 20% у 2016 році до 41% у 2015 та 2017 роках.

Основними ринками збуту є ринки України, Республіки Білорусь та Російської Федерації.

В 2015 році на ринку України було реалізовано 5 105 кг Амінокапронової кислоти (субстанція), на ринку Республіки Білорусь – 405 кг, на ринку Російської Федерації – 5 015 кг; в 2016 році – 2 542 кг (на ринку України), 2 541 кг (на ринку Російської Федерації); в 2017 році – 1 920 кг, 405 кг, та 8 010 кг відповідно.

За словами директора ДП «Хімтехнологія», Воронкова Олександра Петровича: *«...в 2017-2018 роках у Підприємства виникли проблеми із збутом Амінокапронової кислоти на внутрішньому ринку та в Російську Федерацію. Це пов'язано із появою на ринку субстанції Амінокапронової кислоти китайського виробництва («Капоселін»), яка значно дешевша, ніж субстанція виробництва ДП «Хімтехнологія». За якістю, китайська Амінокапронова кислота поступається українській, але на жаль Покупці надають перевагу більш дешевій продукції. За весь період виробництва Амінокапронової кислоти не було жодного випадку рекламації або скарги на якість продукції з боку Покупців. Для виходу на зовнішні ринки збуту необхідно мати сертифікат GMP виробництва АФІ Амінокапронова кислота, для отримання цього сертифікату необхідно вкласти чималі кошти, яких зараз на Підприємстві не має. Тому Амінокапронова кислота може бути реалізована тільки на ті підприємства у державах, де вона зареєстрована».*

Для розширення внутрішнього та зовнішнього ринку збуту Амінокапронової кислоти з боку ДП «Хімтехнологія» були направлені комерційні пропозиції, проекти контрактів і договорів іншим потенційним покупцям України та РФ:

- Україна – АТ «Лекхім», м. Київ (лист від 28.01.2016р №44); ТОВ «ФармХімКомплект» (лист від 10.06.2016р №283); ПАТ «ФФ «Дарниця» м. Київ.

- РФ – ВАТ НПК «Еском» м. Ставрополь (лист від 11.10.2016р №451); АТ «Кові-фарм» м. Санкт-Петербург (лист від 13.09.2016р); ТОВ «Дарвін» м. Москва (лист від 12.10.2017р №436; ТОВ «ТехФарм м. Москва; ВАТ (лист від 27.12.2017); ВАТ «Медполімер» м. Санкт-Петербург (лист від 11.07.2017); ТОВ «ЕСТМедікал» м. Ставрополь (лист від 28.02.2017).

Також керівництвом ДП «Хімтехнологія» до державних органів влади було направлено наступні звернення:

- Лист Прем'єр-міністру України Яценюку А.П. від 14.05.2014 року №316;
- Лист Президенту України Порошенко П.О. від 05.03.2015 року №95;
- Лист Президенту України Порошенко П.О. від 30.06.2015 року №279/1.

Цими листами ДП «Хімтехнологія» зверталася до державних органів влади з пропозиціями: *«Зважаючи на актуальність проблеми вірусної інфекційної захворюваності на грип і ГРВІ та можливість її подолання пропонуємо створити державну програму для проведення профілактики поширених вірусних інфекційних хвороб – грип і ГРВІ та інших за допомогою вітчизняного лікарського засобу «Амінокапронова кислота», в першу чергу серед організованих колективів населення країни: школярів і дошкільнят,*

студентів, військовослужбовців, лікарів і медичного персоналу, робітників транспорту, торгівлі, промисловості, персоналу МВС, засуджених громадян в місцях позбавлення волі».

У відповідь МОЗ України листом від 13.08.2015 року №05.02-04/28/662/0/1-15/25966 було зазначено, що «...показання до лікування і профілактики грипу та ГРВІ у дітей і дорослих зазначені лише в інструкції до Амінокапронової кислоти у формі порошку для орального застосування (виробник ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я» м. Харків. Крім того, наказом МОЗ України від 16.07.2014 року №499 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при грипі та гострих респіраторних інфекціях затверджено уніфікований клінічний протокол надання медичної допомоги хворим на грип та гострі респіраторні інфекції. Застосування лікарського засобу «Амінокапронова кислота» зазначеним уніфікованим клінічним протоколом не передбачено...на думку Національної академії медичних наук України використання амінокапронової кислоти з метою профілактики інфекційних захворювань вірусної етіології є невиправданим».

Листи-звернення ДП «Хімтехнологія» та отримані відповіді у додатку 4 до звіту.

Інформації, що підтверджує ефективність застосування Амінокапронової кислоти для профілактики, лікування та реабілітації вірусних хвороб – грипу та ГРВІ, до аудиту надано не було.

В інтерв'ю директор ДП «Хімтехнологія», Воронков О.П. зазначив, що: «...комплекс досліджень Українського науково-дослідного протичумного інституту м. Одеса та інших наукових закладів встановив велику ефективність використання лікарського засобу «Амінокапронова кислота» для профілактики захворюваності поширеними інфекційними вірусними хворобами – грип, ГРВІ, герпес, а також для лікування цих хвороб. Встановлено, що лікарський засіб «Амінокапронова кислота», як інгібітор протеолізу, зупиняє розмноження вірусів усіх (!) поширених інфекційних хвороб в клітинах організму людини, птиці і тварин в період прийому препарату і після цього ще значний час. Цей ефект дозволяє здійснювати профілактику захворювання, лікування вірусної інфекційної хвороби, попереджувати тяжкі форми хвороби та її послідуочі ускладнення. Лікарський засіб «Амінокапронова кислота» віднесено до малотоксичних препаратів, негативна побічна дія препарату мінімальна. Це дозволяє його використання для всіх вікових груп населення, в тому числі дітей, починаючи з першого року життя. Лікарський засіб «Амінокапронова кислота» за рахунок низької вартості відносно інших подібних лікарських засобів, є соціально орієнтованим. Так, середня вартість у роздрібній торгівлі лікарського засобу «Амінокапронова кислота» складає 16,48».

Зменшення попиту на лікарський засіб Амінокапронова кислота пов'язано, насамперед із відсутністю лікарського засобу Амінокапронової кислоти в уніфікованому клінічному протоколі надання медичної допомоги

хворим на грип та гострі респіраторні інфекції. Для збільшення попиту на цей лікарський засіб необхідно провести роботу по внесенню його до вищезазначеного протоколу.

Так, Стратегію розвитку та інвестиційний план на 2014-2016 роки Підприємством виконано не було. Причиною цього стала недосконалість планування, зокрема закладення показників, які в значній мірі залежать від зовнішніх факторів, та які не можливо було чітко спрогнозувати. Як приклад, можна навести планування збільшення потужності виробництва 3-Метилпіразолу до 100т/рік, яке повністю залежить від сировини (діацетилену), яке випускав цех ацетилену ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот», виробництво на якому зупинилось у 2014 році та станом на момент проведення аудиту не відновлено.

В 2016 році Підприємством було розроблено та затверджено Стратегію самозбереження і техніко-економічний прогноз розвитку Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія» на середньострокову перспективу 2017-2021рр.(далі Стратегія самозбереження).

Серед основних положень Стратегії самозбереження – орієнтованість виключно на власну економічну діяльність, пов'язану з наявним дослідним виробництвом технічних хімікатів, субстанцій лікарських засобів, а також моніторинг потенційного ринку НДР і ДТР для хімікатів і субстанцій; вдосконалення технології і обладнання виробництва для забезпечення показників якості продукції і техніко-економічної ефективності виробництва; нівелювати або зменшити негативний вплив територіальних факторів, які проявляються в зоні АТО; придбати та створити власні енергогенеруючі установки у зв'язку з обмеженням постачання енергоресурсів від ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот».

Як приклад у новій Стратегії самозбереження заплановано дослідження і створення ринку збуту за рахунок застосування Амінокапронової кислоти в ветеринарній медицині. Для розширення можливих сфер застосування Амінокапронової кислоти ДП «Хімтехнологія» за Договором від 18.07.2017 №12/НИР-17 було виконано цикл досліджень ефективності по застосуванню Амінокапронової кислоти при вирощуванні бройлерних курей в умовах птахофабрик (ТОВ «Комплекс Агромарс філіал «Гаврилівський птахівницький комплекс»). Згідно з висновками, наведеними в анотаційному звіті, дослідження дозволили зафіксувати позитивні результати противірусної дії препарату. За результатами цих досліджень Директором Державного науково-дослідного контрольного інституту ветпрепаратів та кормових добавок професором академіком НААН, Коцюмбасом І.Я., до Держпродспоживслужби України була направлена інформація щодо доцільності економічно обґрунтованому застосуванню ВС Амінокапронова кислота при вирощуванні бройлерів у птахівничих господарствах України (лист від 30.07.2018р №2841-В/03).

Отже, з одного боку, отримані результати дають ДП «Хімтехнологія» змогу розвивати новий напрямок та розвивати новий ринок збуту

Амінокапронової кислота – птахівництво, а з іншого боку недостатність подальших заходів з боку Підприємства направлених на впровадження проведених досліджень може вплинути на погіршення фінансового стану Підприємства та недосягнення цілей Стратегії самозбереження.

Таким чином, залежність виробничого процесу Підприємства від функціонування ПрАТ «Сєвєродонецьке об'єднання «Азот», зменшення попиту на продукцію, а також закладення до Стратегії розвитку ДП «Хімтехнологія» заздалегідь не прогнозованих показників, призвело до погіршення його фінансового становища.

2.2.2 Недосконалість нормативно-правових актів у частині необхідності компенсації різниці з виплати пільгових пенсій працівникам, які вже не працюють на Підприємстві призводить до зростання навантаження на Підприємство та погіршенню його платоспроможності.

Дослідженням встановлено, що ДП «Хімтехнологія» несе значні витрати від необхідності відшкодування Пенсійному фонду фактичних витрат на виплату та доставку пільгових пенсій (список № 1, № 2), призначених відповідно до частини 2 Прикінцевих положень Закону України від 09.07.2003 № 1058-IV⁵ в частині пенсій, призначених відповідно до пунктів «а»-«б» –«з» статті 13 Закону України від 05.11.1991 № 1788-XI⁶.

Довідково: Відповідно до статті 13 Закону України від 05.11.1991 № 1788-XI мають право на пенсію за віком на пільгових умовах працівники, зайняті повний робочий день на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці, - за списком № 1, працівники, зайняті повний робочий день на інших роботах із шкідливими і важкими умовами праці, - за списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджуваним Кабінетом Міністрів України за результатами атестації робочих місць, після досягнення відповідного віку (за списком № 1 – 50 років, за списком № 2 – 55 років) та наявності необхідного стажу роботи по відповідній посаді.

Слід зазначити, що у прикінцевих положеннях Закону України від 09.07.2003 № 1058-IV зазначено, що пенсійне забезпечення застрахованих осіб, які на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за списком № 1 та на інших роботах із шкідливими і важкими умовами праці за списком № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, здійснюється згідно з окремим законодавчим актом через професійні та корпоративні фонди.

До запровадження пенсійного забезпечення через професійні та корпоративні фонди підприємства та організації з коштів, призначених на оплату праці, вносять до Пенсійного фонду плату, що покриває фактичні витрати на виплату і доставку пенсій особам, які були зайняті повний робочий день на підземних роботах, на роботах з особливо шкідливими і особливо важкими умовами праці за списком № 1 виробництв, робіт, професій, посад і показників, затверджених Кабінетом Міністрів України, крім тих, що були безпосередньо зайняті повний робочий день на підземних роботах (включаючи

⁵ Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-IV

⁶ Закон України «Про пенсійне забезпечення» від 05.11.1991 № 1788-XI

особовий склад гірничорятувальних частин) з видобутку вугілля, сланцю, руди та інших корисних копалин, на будівництві шахт та рудників за списком робіт і професій, затвердженим Кабінетом Міністрів України, починаючи з дня набрання чинності цим Законом, у розмірі 20 відсотків з наступним збільшенням її щороку на 10 відсотків до 100-відсоткового розміру відшкодування фактичних витрат на виплату і доставку цих пенсій до набуття права на пенсію за віком відповідно до цього Закону.

Відповідно до абзацу 4 пункту 1 статті 2 та абзацу 3 пункту 1 статті 4 Закону України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» від 26.06.1997 № 400/97-ВР, 100 відсотків фактичних витрати на виплату і доставку пенсій, призначених відповідно до пунктів «б»-«з» статті 13 Закону України від 05.11.1991 № 1788-ХІ (список № 2) до досягнення працівниками пенсійного віку, передбаченого [статтею 26](#) Закону України від 23.09.99 № 1105-ХІV сплачується за рахунок суб'єктів підприємницької діяльності незалежно від форм власності, їх об'єднань, бюджетних, громадських та інших установ та організацій, об'єднань громадян та інших юридичних осіб, а також фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності, які використовують працю найманих працівників (пункт 1 статті 1).

Таким чином, як визначено у вищевказаних Законах України, *єдиним можливим джерелом відшкодування фактичних витрат на виплату і доставку пільгових пенсій є кошти підприємств.*

За період з 01.01.2015 по 30.06.2018 року Пенсійним фондом пред'явлено Підприємству до відшкодування витрат з виплати пільгових пенсій та їх доставки на суму 1 343,53 тис грн, з яких ДП «Хімтехнологія» було відшкодовано 41 9 тис грн.

Станом на 30.06.2018 заборгованість перед Пенсійним фондом з виплати та доставки пільгових пенсій за списками № 1 та № 2 складає 1 301,6 тис гривень.

За даними Розрахунків фактичних витрат на оплату та доставку пенсій, призначених відповідно до пункту 2 Прикінцевих положень Закону України від 09.07.2003 № 1058-IV станом на 30.06.2017 пільгові пенсії за списками № 1 та № 2, які мають відшкодуватись Підприємством, отримують 47 осіб, з яких на даний час на ДП «Хімтехнологія» працюють тільки 6 осіб.

Інформація щодо витрат на виплату та доставку пільгових пенсій що підлягають відшкодуванню ДП «Хімтехнологія» за період з 2015 по 30.06.2018 року наведена у додатку 5 до звіту.

Крім того, вказаними законами не передбачено будь-яких послаблень в залежності від фактичної діяльності підприємств та кількості зайнятих працівників.

В умовах збиткової діяльності, за відсутністю вільних обігових коштів ДП «Хімтехнологія» не має можливості своєчасно відшкодувати Пенсійному фонду України витрати з виплати пільгових пенсій та їх доставки, що призводить до зростання кредиторської заборгованості, та погіршенню платоспроможності.

Таким чином, неврегульованість законодавства з компенсації різниці з виплати пільгових пенсій в частині врахування фактичного фінансового стану підприємств та їх можливості відшкодувати витрати на оплату і доставку пільгових пенсій, призводить до суттєвого фінансового навантаження на ДП «Хімтехнологія» та сталого зростання заборгованості перед Пенсійним фондом.

2.3 Внутрішні фактори ризику, які негативно вплинули на ефективність діяльності ДП «Хімтехнологія»

2.3.1. Реалізація продукції за цінами нижче собівартості може призвести до втрат доходів.

Дослідженням структури та вартості витрат встановлено, що в 2017 році сукупні витрати ДП «Хімтехнологія» склали 12 344 тис грн, що у порівнянні з 2016 роком збільшилося на 4 719 тис грн або на 61,9%. Збільшення витрат відбулося у зв'язку із збільшенням випуску продукції та її подальшою реалізацією. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в 2017 році склав 7 461 тис грн, що у порівнянні з 2016 роком збільшилося на 2 835 тис грн або на 61,3%.

В структурі витрат Підприємства в 2017 році найбільшу частку склали витрати на собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) – 8 542 тис грн або 69,2 в складі сукупних витрат. Інші витрати розподілились наступним чином: адміністративні витрати – 1 477 тис грн або 11,97%, витрати на збут – 179 тис грн або 1,45% та інші операційні витрати – 2 146 тис грн або 17,38%.

При цьому треба зазначити, що в 2017 році витрати на собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) перевищили суму чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 1 081 тис грн.

Однак, виробництво Амінокапронової кислоти протягом 2017 року було нерівномірним, витрати на виробництво накопичувалися на 23 балансовому рахунку; після закінчення циклу виробництва та отримання готової продукції частина витрат відносилася на собівартість готової продукції по балансовому рахунку 26 з віднесенням витрат на реалізацію продукції по балансовому рахунку 901.

Так, упродовж 2017 року на 23 рахунку накопичувались витрати пов'язані з утриманням обладнання з виробництва амінокапронової кислоти, які за рік склали 2 499 788,22 гривень. При цьому, до складу калькуляції реалізованої продукції зазначені витрати не входили, а були віднесені на собівартість реалізованої продукції за підсумками 2017 року.

Довідково: згідно з пунктом 11 П(С)БО 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318 собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) складається з виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), яка була реалізована протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та наднормативних виробничих витрат.

Згідно з наданими директором Воронковим О.П. поясненнями: «...Калькуляція ціни на одиницю продукції розраховується нормативним методом. Даний метод калькуляції базується на даних про необхідні витрати на сировину для виробництва одиниці продукції на підставі Технологічних регламентів. Тривалість виробничого циклу субстанції лікарських засобів Амінокапронова кислота, Промедол до виходу товарної продукції, яка відповідає Методам контролю якості (МКЯ), НД, триває 60 днів. Випуск товарної продукції в повному обсязі припадає в різні звітні періоди. У зв'язку з цим витрати, які накопичені на 26 балансовому рахунку, на собівартість реалізованої продукції відносяться з періодичністю випуску товарної продукції. На кінець кожного звітного періоду протягом року і на кінець звітного року залишається незавершене виробництво напівпродукту субстанції лікарських засобів. У зв'язку з тим, що в осінньо-зимовий період із-за відсутності тепла ДП «Хімтехнологія» не здійснює випуск товарної продукції, витрати, які пов'язані з підтриманням виробництва в робочому стані накопичуються на 26 балансовому рахунку. Списання цих витрат здійснюється згідно калькуляції ціни на виробництво продукції ст. «Загальновиробничі витрати». Списання цих витрат на собівартість реалізованої продукції здійснюється не в повному обсязі в звітний період – квартал, а враховується в наступних звітних періодах, в яких здійснюється реалізація продукції і списується повністю на собівартість реалізованої продукції у звіті за рік. Це обумовлено тим, що підприємство здійснює періодично виробничу діяльність по напрацюванню дослідних зразків під конкретний заказ покупця».

Договори на реалізацію Амінокапронової кислоти у 2017 році були укладені з урахуванням, як зовнішніх, так і внутрішніх ринкових цін⁷.

Слід зазначити, що у зв'язку з відсутністю технологічних умов для виробництва продукції у 2017 році, як зазначено у поясненні директора, доцільно було запровадити на підприємстві простій, що б дозволило Підприємству більш коректно відображати результати діяльності від виробництва та реалізації продукції. Однак на Підприємстві у 2017 році простій не оголошувався, планувалося виробництво Амінокапронової кислоти протягом усього року.

Довідково: Простій – це призупинення роботи, зумовлене відсутністю організаційних або технічних умов, необхідних для виконання роботи невідворотною силою або іншими обставинами (ст.34 Кодексу законів про працю України від 10.12.1971 р). У бухгалтерському обліку витрати на простою (у т.ч. і ЄСВ) відносять до складу інших витрат підприємства (п. 15.9 П(С)БО 16). Такі витрати відображають за дебетом субрахунку 949 «Інші операційні витрати».

Отже, неефективні управлінські рішення щодо віднесення у бухгалтерському обліку витрат з утримання обладнання на собівартість

7 П. 14.1.219 Податкового Кодексу України «ринкова ціна – ціна, за якою товари (роботи, послуги) передаються іншому власнику за умови, що продавець бажає передати такі товари (роботи, послуги), а покупець бажає їх отримати на добровільній основі, обидві сторони є взаємно незалежними юридично та фактично, володіють достатньою інформацією про такі товари (роботи, послуги), а також ціни, які склалися на ринку ідентичних (а за їх відсутності – однорідних) товарів (робіт, послуг) у порівнянних економічних (комерційних) умовах».

реалізованої продукції без включення їх до калькуляції вартості готової продукції у 2017 році призвело до реалізації продукції за цінами нижче собівартості, водночас, собівартість яка б склалась з урахуванням витрат на утримання обладнання значно перевищувала б ринкову ціну продукції, що могло негативно вплинути на обсяг реалізації.

2.3.2. Накопичення та подальша реалізація запасів, зокрема за цінами нижче ринкових, може призвести до відволікання обігових коштів та втрат доходів.

У ході аудиту встановлено, що на обліку ДП «Хімтехнологія» по рахунку 201 станом на 01.01.2017 року обліковувався гідразин гідрат за ціною 44,44 грн за 1 кг у кількості 19 200 кг на загальну суму 853 327,06 гривень.

Закупка цієї сировини здійснювалась за контрактом від 25.10.2007 року №276/07ХТ-07 (Продавець – фірма SKW STICKSTOFFWERKE PIESTERITZ GmbH м. Лютерштадт Вітеннберг, Німеччина). Умовами контракту передбачено використання гідразин гідрату у виробництві технічного хімікату 3-Метилпіразолу. Кредиторська заборгованість перед SKW STICKSTOFFWERKE PIESTERITZ GmbH за поставку гідразин гідрату виникла у 2013 році. Згідно зі ст. 257 Цивільного Кодексу України загальний термін позовної давності становить три роки, але у відповідності до статті 8 Конвенції Про позовну давність у міжнародній купівлі продажу товарів від 14 червня 1974 року, для країн-учасниць, що є сторонами зовнішньоекономічного договору, якщо укладені ними контракти не суперечать вимогам Конвенції, термін позовної давності становить 4 роки. Відповідно до статті 9 Конституції України, дана Конвенція є частиною національного законодавства України.

Після спливу терміну позовної давності за контрактом з SKW STICKSTOFFWERKE PIESTERITZ GmbH у 2017 році ДП «Хімтехнологія» було реалізовано 14 800 кг гідразин гідрат, зокрема:

- ТОВ «ТПО «Аріста» за договорами поставки від 24.02.2017 № 04/ГГ (за ціною 90,00 грн за 1 кг з ПДВ у кількості 3 200 кг на суму 288 000,00 грн.), від 15.05.2017 року №08/ГГ (за ціною 90,00 грн за 1 кг з ПДВ у кількості 2 400 кг на суму 216 000,00 грн.) та договором від 20.11.2017 № 22/ГГ (за ціною 100,20 грн за 1 кг з ПДВ у кількості 5 000 кг на суму 501 000,00 грн.);
- ТОВ «Альхім» за договорами поставки від 24.02.2017 № 05/ГГ (за ціною 90,00 грн за 1 кг з ПДВ у кількості 800 кг на суму 72 000,00 грн.), від 15.05.2017 року №09/ГГ (за ціною 90,00 грн за 1 кг з ПДВ у кількості 800 кг на суму 72 000,00 грн.) та договором від 19.07.2017 № 11/ГГ (за ціною 90,00 грн за 1 кг з ПДВ у кількості 2 000 кг на суму 180 000,00 грн.);
- ТОВ «Ураган Інвест» за договором поставки від 07.09.2017 № 16/ГГ (за ціною 156,00 грн за 1 кг з ПДВ у кількості 200 кг на суму 31 200,00 грн);
- ТОВ «Краматорськтеплоенерго» за договором поставки від 13.10.2017 № 20/ГГ-17 (за ціною 185,04 грн за 1 кг з ПДВ у кількості 400 кг на суму 74 016,00 грн).

Аналізом ринку встановлено, що під час продажу ринкова ціна на купівлю/продаж гідразин гідрату була вищою, ніж ціни, за якими було реалізовано ДП «Хімтехнологія» та складала 168,00 – 180,00 грн за 1 кг з ПДВ (результати аналізу ринку наведені у додатку 6 до аудиторського звіту).

Так, ціни на закупівлю електронних торговельних майданчиках системи Prozorro гідразин гідрату, складала:

- Договір поставки від 13.03.2017 року №29 ВМТЗ між ПАТ «Черкаське хімволокно» (Покупець) та Білоцерківським приватним підприємством «Смотрич» (Постачальник). Договором передбачено поставка 200 кг гідразин гідрату за ціною 234,00 грн за 1 кг з ПДВ; умови оплати – протягом 10 календарних днів від дати підписання акту приймання-передачі поставленої продукції; поставка продукції здійснюється на умовах DDP⁸ (м. Черкаси);

- Договір поставки від 31.05.2017 року №249 між Державним підприємством «Калуська теплоелектроцентрально-нова» (Покупець) та ТОВ «Альхім» (Постачальник). Договором передбачено поставка 400 кг гідразин гідрату за ціною 190,80 грн за 1 кг з ПДВ; умови оплати – протягом 15 робочих днів від дати підписання акту приймання-передачі поставленої продукції; поставка продукції здійснюється на умовах DDP (м. Калуш, Івано-Франківська область);

- Договір поставки від 13.07.2017 року №37/07 між ТОВ «Технова» (Покупець) та ТОВ «Альхім» (Постачальник). Договором передбачено поставка 922 кг гідразин гідрату за ціною 145,2 грн за 1 кг з ПДВ; умови оплати – протягом 30 робочих днів від дати підписання акту приймання-передачі поставленої продукції; поставка продукції здійснюється на умовах DDP (м. Чернігів);

- Договір поставки від 06.12.2017 року №13222/53-124-01-17-07558 між Державним підприємством «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (Покупець) та Спільним українсько-латвійським підприємством «Хімімпекс» (Постачальник). Договором передбачено поставка 1 000 кг гідразин гідрату за ціною 218,28 грн за 1 кг з ПДВ; умови оплати – протягом 30 робочих днів від дати підписання акту приймання-передачі поставленої продукції; поставка продукції здійснюється на умовах DDP (м. Нетішин, Хмельницька область);

- Договір поставки від 30.01.2018 року №53-129-01-18-01319 між Державним підприємством «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» (Покупець) та Спільним українсько-латвійським підприємством «Хімімпекс» (Постачальник). Договором передбачено поставка 8 540 кг гідразин гідрату за ціною 224,4 грн за 1 кг з ПДВ; умови оплати – протягом 30 робочих днів від дати підписання акту приймання-передачі поставленої

⁸ Поставка зі сплатою мита (назва місця призначення) (англ. *Delivered Duty Paid (named place of destination)*, скорочено DDP) — одна з умов (термінів) Інкотермс.Ця умова означає, що продавець здійснює поставку покупцю товару, який пройшов митне очищення для імпорту, без розвантаження з будь-якого прибулого транспортного засобу в названому місці призначення.

продукції; поставка продукції здійснюється на умовах DDP (м. Южноукраїнськ, Миколаївська область та м. Вараш, Рівненська область).

Так, за результати аналізу, ДП «Хімтехнологія» потенційно мало можливість при реалізації 11 062 кг гідразин гідрату додатково отримати 1 208 тис грн.

Крім того слід зазначити, що ТОВ «Альхім», яке придбало в лютому та липні 2017 року у ДП «Хімтехнологія» 2 800кг гідразин гідрату за ціною 90,00 грн за 1 кг з ПДВ, в травні та липні 2017 року реалізувало через електронні торговельні майданчики системи Prozorro 400кг та 922 кг гідразин гідрату за ціною 190,80 грн за 1 кг з ПДВ та 145,20 грн за 1 кг з ПДВ відповідно.

Відповідно до пояснення директора ДП «Хімтехнологія» Воронкова О.П.: *«ДП «Хімтехнологія» закуповує технічні хімікати як сировину для здійснення досліджень і виготовлення хімікатів власного виробництва і в своїй діяльності не передбачає їх систематичний перепродаж для отримання прибутку. Реалізація гідразин-гідрату, закупленого для власного дослідного виробництва 3-метилпіразолу, обумовлена форс-мажорними обставинами військовими діями і зупинкою постачальника сировини ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот», дефіцитом обігових коштів на виплату заробітної плати, податків та інше. Важливою негативною обставиною в процесі реалізації гідразин-гідрату, що знаходився на складі, було наближення граничного строку зберігання (3-5 років). Для реалізації гідразин-гідрату на комерційному майданчику сайтів Prom.ua, Flagsta.ua та UA.Oll.Biz надавалася інформація про продаж гідразин-гідрату по ціні 154 грн/кг, потім була знижка до 120 і 100 грн/кг, але покупців не було. В цих умовах реалізація була здійснена за ціною 90 грн/кг, вище балансової вартості і не завдала збитків підприємству».*

Слід зазначити, що згідно зі Статутом ДП «Хімтехнологія» створено з метою здійснення науково-технічної діяльності, пов'язаної з доведенням наукових і науково-технічних знань до стадії практичного їх використання, а також отримання прибутку в результаті господарської діяльності. Також, згідно з контрактом, керівник підприємства зобов'язаний забезпечити отримання та зростання прибутку.

В укладених ДП «Хімтехнологія» договорах на реалізацію гідразин гідрату не було зазначено, що він має наближений до граничного термін реалізації, під час приймання гідразин гідрату жодних претензій з боку Покупців не було.

Інформації щодо проведення аналізів на якість під час продажу гідразин гідрату до аудиту надано не було.

Наявність непростроченої кредиторської заборгованості за контрактом перед SKW STICKSTOFFWERKE PIESTERITZ GmbH на поставку гідразин гідрату та неможливість своєчасного використання його у виробництві, призвело до наближення граничного строку зберігання цієї

сировини та не дозволило ДП «Хімтехнологія» збільшити свої доходи на суму 1 208,8 тис гривень через реалізацію за ціною нижче ринкової.

Також слід зазначити, що станом на 30.06.2018 року на обліку ДП «Хімтехнологія» по рахунку 201 обліковується гідразин гідрат за ціною 44,44 грн за 1 кг у кількості 3 400кг на загальну суму 151 110,01 гривень. Закупка цієї сировини здійснювалась в 2013 році, виготовлена – у 2012 році, граничний строк зберігання до 5 років від дати виготовлення.

У зв'язку із закінченням терміну зберігання гідразин гідрату існує ризик втрати якісних характеристик та відповідності основним хімічним властивостям сировини, про що зазначив у своєму поясненні і директор Воронков О.П., та в подальшому може призвести до втрати матеріальних цінностей.

Отже, неефективні управлінські рішення щодо тривалого зберігання запасів можуть призвести до втрачання ними якісних показників та втрати активів Підприємства на суму 151,1 тис. гривень.

2.3.3. Наявність упродовж тривалого часу у ДП «Хімтехнологія» об'єктів незавершених капітальних інвестицій може призвести до відволікання та неефективного використання власних коштів.

Дослідженням встановлено, що станом на 01.01.2018 року по обліку ДП «Хімтехнологія» обліковуються 15 об'єктів незавершених капітальних інвестицій. Так, відповідно до даних бухгалтерського обліку по рахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів», станом на 01.01.2018 року вартість об'єктів незавершених капітальних інвестицій становила 1 794,8 тис грн. Капітальні інвестиції здійснювались за рахунок власних коштів Підприємства.

Візуальним оглядом об'єктів встановлено наступне:

- «Установка з випуску бутилвінілового ефіру», вартість об'єкту 905 067,87 грн, інвестиції було почато у 2007 році, на теперішній час інвестиції призупинено до відновлення та стабілізації виробництва цеху ацетилену ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот»;

- «Установка з випуску вініліну», вартість об'єкту 45 113,12 грн, інвестиції було почато у 2007 році, на теперішній час інвестиції призупинено, необхідно залучення інвестицій для приведення об'єкт до відповідності з вимогами GMP та GLP⁹;

9 **Належна виробнича практика (НВП) - Good Manufacturing Practice (GMP)** — це частина системи забезпечення якості, котра гарантує, що продукція виробляється і контролюється за стандартами якості, згідно з торговельною ліцензією, та відповідає її призначенню. Правила GMP призначено для зниження ризику у використанні будь-якої фармацевтичної продукції, котрий неможливо повністю усунути тестуванням готової продукції. Принципи та правила GMP є обов'язковими для всіх країн — членів ЄС. Настанови з GMP визначають мінімальні норми, яких повинні чітко дотримуватися виробники. Оскільки кожний з елементів забезпечення якості ліків є однаково критичним для системи в цілому.

Стандарт GLP (англ. Good Laboratory Practice) — Належна лабораторна практика) — система норм, правил та вказівок, направлених на забезпечення узгодженості і достовірності результатів лабораторних досліджень.

- «Установка з випуску промедолу», вартість об'єкту 404 879,13 грн, інвестиції було почато у 2007 році, на теперішній час частину капітальних інвестицій з виготовлення дослідної установки з виробництва технічного продукту Промедол завершено та необхідно ввести об'єкт в експлуатацію;
- «Установка 3-метилпіразола» вартість об'єкту 11 852,63 грн, інвестиції було почато у 2014 році, на теперішній час інвестиції призупинено до відновлення та стабілізації виробництва цеху ацетилену ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот»;
- «Насос 2НВР5ДМ» вартість об'єкту 6 146,03 грн, інвестиції було почато у 2011 році, капітальні інвестиції завершено, необхідно ввести об'єкт в експлуатацію;
- «Електрокалорифер СФОЦ» вартість об'єкту 11 796,87 грн, інвестиції було почато у 2015 році, капітальні інвестиції завершено, необхідно ввести об'єкт в експлуатацію;
- «Електронасос» вартість об'єкту 1 250,00 грн, інвестиції було почато у 2007 році, капітальні інвестиції завершено, необхідно ввести об'єкт в експлуатацію;
- «Машини та обладнання (Змішувач-усреднитель)» вартість об'єкту 85 245,23 грн, інвестиції було почато у 2013 році, устаткування змонтовано та готується до комплексних випробувань;
- «Капітальний ремонт будівель та споруд» (приточно-витяжна вентиляція) вартість об'єкту 37 858,01 грн, інвестиції було почато у 2015 році, капітальні інвестиції завершено, необхідно ввести об'єкт в експлуатацію;
- «Парогенератор» вартість об'єкту 21 936,60 грн, інвестиції було почато у 2017 році, експлуатується як дослідний зразок;
- «Парогенератор АПЕ-105/6Д» вартість об'єкту 42 619,53 грн, інвестиції було почато у 2015 році, капітальні інвестиції завершено, необхідно віднести витрати на подорожчання об'єкту;
- «Електрообігрівачі» вартість об'єкту 18 643,35 грн, інвестиції було почато у 2015 році, необхідно прийняти рішення про доцільність подальших інвестицій.

Акт візуального огляду об'єктів незавершених капітальних інвестицій ДП «Хімтехнологія» наведено у додатку 7 до звіту.

Під час аудиту було досліджено також об'єкт незавершених капітальних інвестицій «Реконструкція установки АКК», з моменту останньої інвентаризації 01.01.2018 року здійснення витрат на її реконструкцію не було та будівництво якої було фактично завершено, однак в експлуатацію не введено.

Реконструкція установки отримання Амінокапронової кислоти забезпечить збільшення потужності на стадіях первинної та вторинної очистки Амінокапронової кислоти, збалансованість потужностей за стадіями та в цілому по установці виробництва Амінокапронової кислоти, та за рахунок цього збільшення потужностей з 2300 кг/міс. до 3000 кг/міс. Очікуваний річний економічний ефект від реконструкції складе 2 609,4 тис гривень.

Аудитором було рекомендовано на виконання п.п. 14,23 П(С)БО 7¹⁰ віднести вартість капітальних інвестицій в сумі 202 375,39 грн на збільшення первісної вартості Установки АКК (інв. №10396) та ввести її в експлуатацію. Рекомендація була врахована під час аудиту (*наказ від 05.07.2018р №22/1, Акт вводу в експлуатацію та техніко-економічний розрахунок ефективності реконструкції установки отримання Амінокапронової кислоти у додатку 8 до звіту*).

Також, в результаті візуального огляду об'єктів основних засобів, які рахуються по бухгалтерському обліку ДП «Хімтехнологія», було виявлено декілька об'єктів, які протягом тривалого часу не використовуються в господарській діяльності, та можуть бути здані в оренду або реалізовані, за погодженням із органом управління – Міністерством економічного розвитку і торгівлі України.

Так, в обліку Підприємства знаходиться комплекс будівель та споруд, який складається з об'єктів:

- склад обладнання з навісом, інв. №59, залишкова вартість на 01.01.2018р – 739,32 грн;
- будівля складського господарства, інв. №178, залишкова вартість на 01.01.2018р – 2 590,29 грн;
- будівля складу обладнання, інв. № 178/1, залишкова вартість на 01.01.2018р – 17 461,68 грн;
- будівля столярної майстерні, інв. №57, залишкова вартість на 01.01.2018р – 6 989,46 грн;
- будівля складу матеріалів, інв. №58, залишкова вартість на 01.01.2018р – 1 210,13 грн;
- заощення, інв. №10519, залишкова вартість на 01.01.2018р – 65 372,75 грн;
- огорожа з воротами, інв. №10518, залишкова вартість 45 089,36 грн.

Цей виробничий комплекс не входить до складу цілісного майнового комплексу, тривалий час не використовувався у власній господарській діяльності, з 2001 по 2012 роки знаходилось в оренді і на теперішній час Підприємство витрачає кошти на утримання цього об'єкту (охорона, податок на землю). *Акт візуального огляду об'єктів основних засобів у додатку 9 до звіту.*

Слід зазначити, що згідно зі Стратегією розвитку та інвестиційним планом на 2014-2016 року, у зв'язку із відсутністю перспективи для подальшої діяльності, передбачалося провести відчуження виробничого комплексу столярного цеху, а отримані кошти інвестувати у виробництво продукції, проте станом на 30.06.2018 жодних заходів не здійснювалось.

Отже, неефективні управлінські рішення щодо використання майна та здійснення капітальних інвестицій призводять до недоотримання доходів у сумі 139,5 грн від можливого відчуження і використання активів та можливої втрати активів у сумі 1 592,4 тис грн внаслідок фізичного та

10 Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 року №92 «Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби"»

морального зносу об'єктів незавершених капітальних інвестицій і недоцільності їх подальшої добудови.

2.3.4 Недостатній рівень претензійно-позовної роботи за стягненням дебіторської заборгованості призвів до втрати активів.

Дослідженням стану дебіторської та кредиторської заборгованості встановлено, що згідно вимогам пунктів 1-2 статті 10 Закону України від «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» 16.07.1999 № 996-XIV та пункту 7 розділу III Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879, упродовж дослідженого періоду у ДП «Хімтехнологія» проводились інвентаризації розрахунків з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, під час якої перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка.

У ході аудиту проаналізовані дані на сайті Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань¹¹ (далі за текстом – Реєстр) щодо підприємств, за якими значиться дебіторська або кредиторська заборгованість.

Дослідженням встановлено, що в обліку Підприємства рахується дебіторська заборгованість на суму 61 414,65 грн, яка обліковується понад 3 роки та яку можна вважати втраченою для Підприємства.

Наприклад, дебіторська заборгованість ТОВ «Восток ЛТД» в сумі 8 629,68 грн, яка виникла 30.06.2004 року, до реорганізації ДП «Хімтехнологія», документи за розподільним балансом не передавались. За інформацією із ЄДРПО ТОВ «Восток ЛТД» знаходиться в стані припинення з 23.04.2007 року. Заборгованість ПП Романенко в сумі 2 245,00 грн, яка виникла в 2005-2006 році, до реорганізації ДП «Хімтехнологія», документи за розподільним балансом не передавались. В 2014 році був направлений Акт звірки (лист від 12.02.2014 року №88), лист повернуто поштою зі штампом поштового відділення з відміткою «у зв'язку з закінченням строку зберігання».

Слід зазначити, що заборгованість вищевказаних підприємств виникла до 2011 року, тобто відповідно до статті 257 Цивільного кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV, термін позовної давності щодо дебіторської заборгованості минув у 2014 році та втрачена можливість звернення до суду з метою її стягнення.

Отже, в супереч вимогам пункту 4 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»¹², по обліку ДП «Хімтехнологія» рахується дебіторська заборгованість у сумі 61 414,65 грн, яка не відповідає ознакам активів, як ресурсів, що контролюються підприємством та від використання яких у майбутньому очікується отримання економічних вигод.

¹¹ <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>

¹² П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 № 237

Довідково: відповідно до пункту 11 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» безнадійна дебіторська заборгованість списується з балансу з відображенням у складі інших операційних витрат.

Надані аудитором рекомендації щодо списання безнадійної дебіторської заборгованості на суму 61 414,65 грн були враховані та рішенням інвентаризаційної комісії вона була запропонована до списання, а в.о. головного бухгалтера ДП «Хімтехнологія» Овсянниковою О.А. в бухгалтерському обліку було зроблено відповідні записи (Протокол засідання інвентаризаційної комісії від 29.08.2018р та бухгалтерська довідка наведені у додатку 10 до звіту).

Також під час аудиту, з метою підтвердження стану розрахунків та наявності сум дебіторської та кредиторської заборгованості в обліку, були направлені листи шести основним контрагентам, зокрема: ПрАТ «Інфузія», ТОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», ТОВ «ТД «Новофарм-біосинтез», ТОВ «ХФП «Здоров'я народу», ТОВ «ТПО «Аріста», ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот» (*Запити та надані відповіді у додатку 11 до звіту*).

На запити отримано відповіді від усіх шести підприємств, у п'яти з яких підтверджується стан розрахунків з ДП «Хімтехнологія».

У листі ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот» від 05.08.2018 № 02/371 зазначається, що станом на 30.06.2018р заборгованість ДП «Хімтехнологія» на користь ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот» складає 63 702,64 грн. За інформацією ДП «Хімтехнологія» станом на 30.06.2018р заборгованість ДП «Хімтехнологія» на користь ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот» складає 402 212,00 грн, що підтверджується даними бухгалтерського обліку. Під час проведення аудиту ДП «Хімтехнологія» на адресу ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот» було направлено акт звіряння взаємних розрахунків. Від ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання «Азот» було отримано повідомлення про відступлення права вимоги на користь ТОВ «Украферт» (від 19.09.2018р №35/фо-2199, №35/фо-220). Підписаного ПрАТ «Сєверодонецьким об'єднанням «Азот» акту звіряння взаємних розрахунків на момент складання аудиторського звіту надано не було.

Під час аудиту директору ДП «Хімтехнологія» Воронкову О.П. надано питання щодо проведення претензійно-позовної роботи та причину не списання дебіторської заборгованості після проведення річної інвентаризації за 2017 рік. У своїй відповіді » Воронков О.П. повідомив, що: *«дебіторська прострочена заборгованість у сумі 61 тис грн виникла до реорганізації ДП «Хімтехнологія». Після реорганізації оригінали документів по дебіторській заборгованості не були передані в ДП «Хімтехнологію», що не дало можливості проводити претензійно-позовну роботу. Особи, які були причетні до укладання та супроводу робіт, в результаті яких виникла прострочена дебіторська заборгованість, в ДП «Хімтехнологія» не працюють».*

Таким чином, недостатній контроль з боку посадових осіб за станом дебіторської заборгованості та проведенням претензійно-позовної роботи, призвів до втрати ДП «Хімтехнологія» активів на суму 61,45 тис грн, а також до викривлення даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Оцінка стану внутрішнього контролю.

Управління ДП «Хімтехнологія» протягом усього досліджуваного періоду здійснювалося: директором Воронковим О.П., з яким Міністерством промислової політики України було укладено контракт від 29 листопада 2010 року №3-39. Термін дії контракту з 29.11.2010 по 28.11.2011 року.

Проте зазначимо, що з 20.10.2014 року органом управління ДП «Хімтехнологія» є Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Згідно зі Статутом Управління Підприємством відповідно до повноважень визначених цим Статутом та законодавством здійснюється його директором, який призначається на посаду Уповноваженим органом управління шляхом укладення контракту (п. 7.3 Статуту). Під час аудиту встановлено відсутність контракту між органом управління Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та керівником Підприємства, що не відповідає Статуту Підприємства та створює певні юридичні колізії при здійсненні керівником поточного управління Підприємством.

Управлінням Північно-східного офісу Держаудитслужби в Луганській області на Департамент контролю у галузі ЖКГ, інфраструктури та зв'язку Державної аудиторської служби України було надіслано проект листа для отримання інформації від Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо здійснення управління (керівництва) Державним підприємством «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія» за період з 01.01.2015 по теперішній час (лист від 03.09.2018 № 20-12-06-15-1/4578). На момент складання звіту відповіді отримано не було.

За умовами контракту керівник зобов'язується здійснювати поточне (оперативне) керівництво підприємством, організовувати його виробничо-господарської, соціально-побутової та іншої діяльності, забезпечувати його високоефективну і стабільну роботу, зміцнення його фінансового стану, отримання та зростання прибутку, рентабельність виробництва, високий технічний рівень та якість продукції, що виготовляється, її конкурентоспроможність на світових ринках, забезпечувати повне та своєчасне сплатення обов'язкових платежів та податків до державного бюджету, позабюджетних та інших фондів, поточної заробітної плати, дотримання режиму економії ресурсів, збереження та своєчасний ремонт основних фондів майна, тощо.

Бухгалтерія ДП «Хімтехнологія» складається із головного бухгалтера, його заступника та 3-ох бухгалтерів і підпорядковується директору.

Відповідно до вимог ст. 6 Закону України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» наказом директора від

12.06.2014 №36 затверджено облікову політику ДП «Хімтехнологія». Облікова політика Підприємства погоджена з органом управління, Міністерством промислової політики України 02.06.2014 року.

Створення, перевірка та обробка документів здійснюється відповідно до Інструкції з діловодства ДП «Хімтехнологія», затвердженої керівником підприємства.

Перевіркою достовірності звітності ДП «Хімтехнологія» встановлено, що фінансова звітність складена на підставі даних бухгалтерського обліку – Головних книг та Журналів-ордерів з дотриманням вимог, які встановлено Положеннями (Стандартами) бухгалтерського обліку.

У структурі ДП «Хімтехнологія» відсутній підрозділ внутрішньої контрольно-ревізійної служби, функції внутрішнього контролю розподілені між керівниками структурних підрозділів, про що зазначено у їх посадових інструкціях.

Перевіркою стану збереження майна, якості попередніх проведених інвентаризацій та правильності відображення їх результатів встановлено, що з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності Підприємства, у відповідності до наказів ДП «Хімтехнологія» від 29.10.2015 №54, від 31.10.2016 №42, та від 30.10.2017 №26, постійно діючою інвентаризаційною комісією проводились річні інвентаризації активів і зобов'язань підприємства.

Результати інвентаризацій оформлені інвентаризаційними описами, які підписані усіма членами комісії та затверджені протоколами засідання постійно – діючої інвентаризаційної комісії.

За результатами вивчення системи внутрішнього контролю встановлено, що вона заслуговує на умовно позитивну оцінку, як таку, що є недостатньою для попередження всіх суттєвих порушень і недоліків у діяльності ДП «Хімтехнологія», визначених у відповідних розділах звіту.

III. Висновки

Результати аудиту показали незадовільний фінансовий стан ДП «Хімтехнологія».

Мета діяльності ДП «Хімтехнологія», яка згідно зі Статутом полягає в здійсненні науково-технічної діяльності, пов'язаної з доведенням наукових і науково-технічних знань до стадії практичного їх використання, а також отриманні прибутку в результаті господарської діяльності, у 2016 році та за I півріччя 2018 року не досягнута – діяльність підприємства збиткова – чистий збиток ДП «Хімтехнологія» за результатами фінансово-господарської діяльності 2016 року склав 719,0 тис грн, I півріччя 2018 року – 1 021,1 тис гривень. Прибуток в сумі 61,0 тис грн у 2017 році склався не за рахунок здійснення науково-технічної діяльності, пов'язаної з доведенням наукових і науково-технічних знань до стадії практичного їх використання, а за рахунок реалізації запасів та списання простроченої кредиторської заборгованості.

Загалом, результати державного фінансового аудиту діяльності ДП «Хімтехнологія» засвідчили про умовно-позитивний рівень управління підприємством протягом 2015-2017 років та I півріччя 2018 року. Під час аудиту виявлено окремі проблеми та недоліки, які негативно вплинули на ефективність фінансово – господарської діяльності ДП «Хімтехнологія».

Так, серед зовнішніх факторів є:

- *залежність виробничого процесу Підприємства від функціонування ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот», зменшення попиту на продукцію, а також закладення до Стратегії розвитку ДП «Хімтехнологія» заздалегідь не прогнозованих показників, призвело до погіршення його фінансового становища;*

- *неврегульованість законодавства з компенсації різниці з виплати пільгових пенсій в частині врахування фактичного фінансового стану підприємств та їх можливості відшкодувати витрати на оплату і доставку пільгових пенсій, призводить до суттєвого фінансового навантаження на ДП «Хімтехнологія» та сталого зростання заборгованості перед Пенсійним фондом.*

Серед внутрішніх факторів є:

- *неефективні управлінські рішення щодо віднесення у бухгалтерському обліку витрат з утримання обладнання на собівартість реалізованої продукції без включення їх до калькуляції вартості готової продукції призвело до реалізації продукції за цінами нижче собівартості та, відповідно, водночас, собівартість яка б склалась з урахуванням витрат на утримання обладнання значно перевищувала б ринкову ціну продукції, що могло негативно вплинути на обсяг реалізації;*

- *неефективні управлінські рішення щодо тривалого зберігання запасів можуть призвести до втрачання ними якісних показників та втрати активів Підприємства на суму 151,1 тис. гривень;*

- *наявність непростроченої кредиторської заборгованості за контрактом перед SKW STICKSTOFFWERKE PIESTERITZ GmbH на поставку гідразин гідрату та неможливість своєчасного використання його у виробництві, призвело до наближення граничного строку зберігання цієї сировини та не дозволило ДП «Хімтехнологія» збільшити свої доходи на суму 1 208,8 тис гривень через реалізацію за ціною нижче ринкової;*

- *неефективні управлінські рішення щодо використання майна та здійснення капітальних інвестицій призводять до недоотримання доходів у сумі 139,5 грн від можливого відчуження і використання активів та можливої втрати активів у сумі 1 592,4 тис грн внаслідок фізичного та морального зносу об'єктів незавершених капітальних інвестицій і недоцільності їх подальшої добудови.*

- *недостатній контроль з боку посадових осіб за станом дебіторської заборгованості та проведенням претензійно-позовної роботи, призвів до втрати ДП «Хімтехнологія» активів на суму 61,45 тис грн, а*

також до викривлення даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

IV. Рекомендації

Підсумовуючи загальні результати проведеного аудиторського дослідження, з метою недопущення здійснення неефективних витрат та втрати потенційних доходів, а також приведення у відповідність до вимог чинного законодавства обліку та звітності аудитор рекомендує наступний перелік заходів:

На рівні органу управління – Міністерства економічного розвитку і торгівлі України:

1. Розглянути стратегію розвитку ДП «Хімтехнологія» та затвердити її. Проаналізувати доцільність можливої приватизації ДП «Хімтехнологія».

2. Забезпечити контроль за складанням, затвердженням та подальшим виконанням фінансових планів ДП «Хімтехнологія» у відповідності до вимог Господарського кодексу України та Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205.

3. Ініціювати внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 05.11.1991 № 1788-XI та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-IV у частині відшкодування підприємствами витрат з виплати та доставки пільгових пенсій за списками № 1 та № 2 з урахуванням фактичної завантаженості підприємства та кількості працівників.

На рівні підприємства :

1. Розробити стратегію розвитку Підприємства та подати її на затвердження Міністерству економічного розвитку і торгівлі України.

2. Забезпечити складання та подальше виконання фінансових планів ДП «Хімтехнологія» у відповідності до вимог Господарського кодексу України та Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205.

3. Узгодити з органом управління можливість відчуження майна підприємства, яке значний час не використовуються у господарській діяльності Підприємства та відсутні перспективи щодо його використання у подальшому.

4. Проаналізувати об'єкти незавершених капітальних інвестицій щодо стану їх готовності, можливого вводу в експлуатацію та доцільності їх подальшої добудови.

На підставі наданої рекомендації наказом від 30.08.2018р №26 введено в експлуатацію: Парогенератор АПЕ/6Д (інв. №10610, первісна вартість 42 454,70 грн); насос 2НВР5ДМ (інв. №10619, первісна вартість 6 146,03 грн); електронасос «Водолій» (інв №10618, первісна вартість 1 250,00 грн).

Наказ від 30.08.2018р №26 та Акти вводу в експлуатацію у додатку 11 до звіту).

5. Проаналізувати залишки запасів на Підприємстві та розглянути можливість їх використання у виробництві або їх можливої реалізації за ринковими цінами з метою отримання прибутку.

6. Привести облік дебіторської заборгованості у відповідність з вимогами П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» у частині списання з обліку заборгованості, яка не відповідає ознакам активів. Визначити відповідальну особу та покласти на неї обов'язки ведення претензійно-позовної роботи.

7. Зробити звірку взаємних розрахунків з ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот» та її результати відобразити в бухгалтерського обліку Підприємства.

V. Додатки

1. Додатки.
2. Протокол розбіжностей до аудиторського звіту.

Головний державний аудитор
відділу контролю у галузі промисловості,
енергетики транспорту, фінансових послуг,
ЖКГ, інфраструктури та зв'язку Управління
Північно-східного офісу Держаудитслужби
в Луганській області

Д. А. Поливаний

Один примірник аудиторського звіту отримав:
Директор Державного підприємства
«Науково-дослідний і проектний інститут
хімічних технологій «Хімтехнологія»

О.П. Воронков

21 вересня 2018 року

Додаток
до Методики проведення
Державною фінансовою інспекцією
України, її територіальними органами
державного фінансового аудиту
діяльності суб'єктів господарювання
(пункт 6.4)

ПРОТОКОЛ
розбіжностей до аудиторського звіту

Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний інститут
хімічних технологій «Хімотехнологія»
(найменування об'єкта аудиту)

за період з 01.01.2015 по 30.06.2018 року

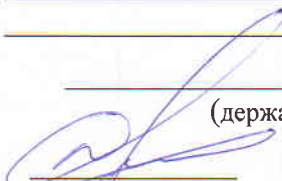
Поливаний Дмитро Анатолійович
(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та

Воронков Олександр Петрович
(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)
розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності
Державного підприємства «Науково-дослідний і проектний
інститут хімічних технологій «Хімотехнологія»
за період з 01.01.2015 по 30.06.2018 року.
(найменування об'єкта аудиту)

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:

без зауважень

(державний аудитор)
(підпис)

Д.А. Поливаний
(ініціали, прізвище)

(керівник об'єкта аудиту)
07 Вересня
(ініціали, прізвище)

« 21 » *Вересня* 2018 року

2018 року